

פרשת נח

הוא היה גיבור ציד לפני ה (י, ט)

ידועים דברי רש"י: "נתכוון להקניטו על פניו... מרשיע בעזות פנים, יודע רבונו ומתכוון למרוד בו".

רש"ר הירש חולק. לדבריו, המלים "לפני ה'" תמיד מציינות דבר שנעשה בהתאם לרצון ה'. אם כן, יש צורך לחפש הסבר(ים) מדוע מתואר רשע כנמרוד כ"גיבור ציד לפני ה'".

המלבי"ם מסביר שכל אנשי אותו הדור התפלאו על כוחו העצום של נמרוד, שהצליח להכניע ולהתגבר על בעלי חיים כמו אריות, דובים וכו', ויחסו את כחו וגבורתו ליכולת על-טבעית/אלוקית, ונמרוד מצדו עודד גם הוא את התפיסה הזאת. יתר על כן, הוא הקריב קרבנות ("לפני ה'") כדי לשכנע את כולם שהוא מנהיג דתי ואדם ערכי ורוחני (אברבנאל), וכמו שמצאנו בעשו שהיה גם הוא "איש יודע ציד" "לצוד ולרמות" (רש"י כה:כז).

הנצי"ב מסביר בצורה אחרת. נמרוד ייסד את המשטר והמלוכה בדורו "ובאמת היה רק רצון ה', וזהו קיום העולם, שאלמלא מוראה של מלכות, איש את רעהו חיים בלעו... ומקרי עבד ה' (!) כמו נבוכדנאצר הרשע שנקרא 'עבדי' (ירמיה כה:ט ועוד), ואף על פי שהרשיע לעשות בכל זאת משום שהיה שבט אפו של הקב"ה ובו השלים הקב"ה רצונו, משום הכי נקרא עבד ה', וכך היה נמרוד הרשע".

כידוע, לא כך מפרש רש"י. לפי רש"י, נמרוד לא היה לא רמאי, לא מתחזה ולא מגשים רצון הקב"ה בעולם, אלא עובד עבודה זרה שדחף את בני דורו "למרוד במקום". וכך מפרש רש"י: "לפני ה' מתכוון להקניטו על פניו... מרשיע בעזות פנים, יודע רבונו ומתכוון למרוד בו".

ומה עם טענת הרב הירש שהמלים "לפני ה'" תמיד מתייחסות לעשיית רצון הבורא? אומר "הכתב והקבלה" לא נכון! המלה "לפני" לפעמים מתפרשת כ"בניגוד", "מול", "כנגד" כגון (בקרח ועדתו) "ויקומו לפני משה".

מי ששונא את המקום, שונא גם את ישראל המאמינים בו ודבקים בו. "וינוסו משנאיך מפניך" "אלו שונאי ישראל, שכל השונא את ישראל, שונא את מי שאמר והיה העולם" (רש"י, במדבר יא:לג).

משום כך השליך נמרוד את יריבו הגדול, אברהם אבינו, לתוך כבשן האש, ולכן הוא נקרא גם בשם אמרפל, משום שאמר לאברהם 'פול לתוך כבשן האש' (רש"י יד:א).
ועם כל זאת, "המה כרעו ונפלו, ואנחנו קמנו ונתעודד".

מקור: הרב טוביה גרוסמן שליט"א